

можливе для людей різних вікових груп, які мають намір освоїти нову професію чи вдосконалити свої навички. Варто зауважити, що в сучасний час віртуальна система освіти не може вважатися повноцінною, але її слід розглядати як додатковий інструмент навчального процесу, який є ефективним засобом підтримки освіти. Акцентуючи увагу на тому, що відведення 5–10 хвилин для знайомства із VR/AR-контентом є більш ніж достатнім, слідом за тим, що не всі люди однаково взаємодіють з VR, а деякі можуть зіткнутися з труднощами адаптації до віртуальної реальності, такими як запаморочення, нудота та дезорієнтація, які, втім, є індивідуальними особливостями кожної людини. Важливо відзначити, що сучасні технології електронного навчання, зокрема VR-технології, мають численні переваги, але вони поступово призводять до зменшення взаємодії між викладачем і студентом. Викладач стає заміненим інтерактивним контентом, а сам студент взаємодіє не з живою особистістю, а з її віртуальним відображенням. Таким чином, впровадження технологій електронного навчання має бути виправдане тільки при досягненні нового рівня якості навчання та наданні нових можливостей для студентів.

Список використаних джерел:

1. Мельник І., Задерей Н., Нефьодова Г. Доповнена та віртуальна реальність як ресурс навчальної діяльності студентів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/melnyuk.pdf> (дата звернення: 28.11.2023).

Виноградська Г. Є.,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Інститут професійної освіти НАПН України, м. Київ;
Президент ГС "Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України", м. Київ

УДК 37.047

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ЗАСАДАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Аналіз наукових джерел і публікацій ЗМІ свідчить, що в легкій промисловості існують системні проблеми, пов'язані зі специфікою функціонування галузі в умовах глобалізаційних процесів економіки та швидкої технологізації, що відображається і на підготовці кадрів. Будь яка галузь має розвиватись системно:

від освітнього процесу – до просування результатів продуктів виробництва, однак без якісного кадрового забезпечення вона не має перспектив розвитку. Fashion індустрія – це локомотив легкої промисловості, у якій всі ланки виробничих процесів потребують фахівців високого рівня. Саме із закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (далі – ЗПО) розпочинають свою кар'єру молоді люди, які створюють моду. В Україні сьогодні налічується більше 120 закладів професійної освіти – сучасних провайдерів якісних послуг у сфері підготовки робітничих кадрів в усіх регіонах України, які здійснюють професійну підготовку швачок, конструкторів, технологів, закрійників – спеціалістів, які реалізують всі задуми дизайнерів та виробництв одягу. (Г. Виноградська, 2021) Ефективність і зростання обсягів виробництва, темпи економічного розвитку підприємств швейної промисловості визначаються наявністю кваліфікованих кадрів, здатних фахово вирішувати виробничі завдання. Але в її кадровій політиці відбувається парадоксальна ситуація, що характеризується, з одного боку, гострим дефіцитом робітничих кадрів, а з другого – зростаючим безробіттям серед працівників робітничих професій зазначеної галузі.

Причин для її виникнення багато: низька мотивація, не престижність професій, непривабливі умови праці це фактори, які впливають на бажання спеціалістів змінити рід діяльності на невиробничу або шукати кращої долі в інших країнах, застаріле обладнання і технології на діючих виробництвах, низький рівень готовності або небажання працюючих робітників до опанування новими знаннями та вміннями, швидкі зміни в соціально-економічній ситуації, внаслідок яких виникає нестабільність та непередбачуваність кризового становища на виробництві. Дефіцит кадрів та праці стає дедалі відчутнішою перешкодою для подальшого розвитку галузі.

Така ситуація виникає тоді, коли професії не цікавлять майбутніх абітурієнтів, не має комплексної фахової підготовки, а є тільки жорсткі вимоги роботодавців і, як результат, – професії втрачають престижність, а випускники стикаються із труднощами під час працевлаштування. Для цього необхідно забезпечувати співпрацю ЗПО та роботодавців галузі щодо розвитку спільних програм, пов'язаних із креативною профорієнтацією для молоді, популяризацією професій легкої промисловості та мережі закладів, співпраці під час дуальної освіти. Означені процеси є запорукою збільшення контингенту абітурієнтів, зацікавлених в освітніх послугах закладів професійної освіти швейного профілю, та здобуття тих освітніх і професійних кваліфікацій, які є актуальними на ринку праці.

За останні сім років співпраці ГС "Національного галузевого партнерства в легкій промисловості "Фешн Глобус Юкрейн"– асоціації роботодавців галузі із системою професійної освіти щодо підготовки кадрів для легкої промисловості

України та багатьма вітчизняними виробництвами в межах проектів, пов'язаних із освітою, економікою та культурою індустрії моди, дають підстави стверджувати вищевикладені факти. Результати нашої співпраці із роботодавцями дають змогу узагальнити, що у випускниках закладів професійної освіти вони бачать виконавців певних технологічних операцій, за рахунок вузької подачі матеріалу, що звужує можливості фахівців розвиватись і бути зацікавленими у безперервному професійному зростанні. Дуже популярно сьогодні бути дизайнером, але мало хто готовий здобувати професію швачки. Однак, без знання практичних основ швейної справи, неможливо стати професіоналом в індустрії.

Сучасна освіта має бути наглядною та переконливою, де одним із важливих факторів є ефективна співпраця освітян та роботодавців галузі. Усвідомлюючи зв'язок між кадровим дефіцитом галузі та недобором контингенту в ЗПО швейного профілю, відчувається відсутність широкої просвітницької кампанії на державному та комерційному рівнях, яка б значно змінила ставлення до робітничих професій в країні та підвищила обізнаність школярів. Формування професійних інтересів та намірів – це достатньо тривалий та складний процес, який починається ще в молодшій школі. Але як показує практика роботодавці мають зацікавлювати своїх майбутніх працівників на перспективу. (Дікусар, 2018) Згідно соціальних опитувань сьогодні понад 75% школярів не мають уявлення про те, чим вони збираються займатися в житті. І лише 5% опитаних вже визначилися з професією. Ці цифри говорять про системну проблему, яка повинна вирішуватися на різних рівнях: держави, ринку, суспільства і сім'ї. Профорієнтація послідовно розвиває усвідомлений підхід до вибору професії, знайомлячи підлітків з перевагами тих чи інших професій, де можна застосувати свої здібності і вміння. Також про відсутність дієвої профорієнтації свідчать такі цифри: тільки 27% відсотків населення нашої країни працює за фахом. А це шалені втрати часу людей на навчання та ресурсу держави. Ця ситуація потребує широкої просвітницької комунікаційної кампанії на державному та комерційному рівнях, яка б значно змінила ставлення до робітничих професій в країні. Має бути організована якісна та дієва сучасна профорієнтація як спільний проект освітян та роботодавців, мають проводитися заходи з підвищення привабливості роботи на підприємствах через збільшення оплати праці й продуктивності праці та відкриття можливостей підвищення кваліфікації працівникам та кар'єрного просування, по збереженню мотивацій та бажання жити та працювати в Україні.

Одним з прикладів просвітницької кампанії та організаційною умовою "Формування позитивної мотивації до оволодіння сучасними виробничими

технологіями здобувачами освіти" – програмою популяризації серед молоді на засадах ДПП є щорічний Всеукраїнський конкурс "Прорив легкої промисловості України" <https://fashionglobusukraine.com/festival/> та профорієнтаційний фестиваль "Велич і героїзм професійної освіти України", що успішно представляють на платформі 120 закладів П(ПТ)О швейного профілю (Царева Є., 2019). Організаторами конкурсу вже 7 років є ГС "Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України "Фешн Глобус Юкрейн" та "Асоціація училищ швейного профілю та сфери послуг". Під час цих проєктів відбуваються майстер-класи та вебінари для підвищення кваліфікації майстрів трудового навчання ЗПО, популяризація професій швейного профілю. В 2023 р в рамках цього проєкту було створено відео-ролики про 24 регіони України, де по кожній області презентовано всі ЗПО, що готують кадри для швейної галузі, перелічені основні виробництва регіону із зверненнями роботодавців до молоді та демонстрацією надсучасних підприємств. Цей проєкт вказує, як спільним зусиллям роботодавців та освітян, на засадах ДПП може наглядно демонструвати для молоді перспективи швейної галузі. Ці матеріали було запропоновано департаментам освіти МОН України у 24 областях країни для масового розповсюдження.

Узагальнено, що з метою досягнення відповідності між потребами ринку швейних виробництв та рівнем готовності кваліфікованих кадрів до ефективного виконання професійних функцій на підприємствах галузі, процеси модернізації змісту професійно-практичної підготовки доцільно розвивати на засадах:

– ДПП, механізм якого забезпечує підґрунтя для спільної відповідальності закладів П(ПТ)О, громади і бізнесу за розвиток галузі швейної промисловості, що має нині пріоритетне значення для національної економіки, та передбачає партнерську взаємодію освітян та роботодавців у спільному вирішенні питань щодо оновлення кваліфікаційної характеристики (розроблення професійного стандарту) з професій; популяризації професій галузі та професійної освіти;

– вдосконалення форм і механізмів мотивації роботодавців для організації на своїх базах різних видів навчально-виробничої діяльності, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників для підвищення престижності професійної освіти;

– створення педагогічних умов такої професійної підготовки, яка б задовільнила потреби здобувачів освіти та потенційних для них роботодавців;

– вдосконалення систем моніторингу ринку праці галузі виробництва одягу, відстеження процесів переходу від навчання до працевлаштування, зворотного зв'язку закладам професійної освіти щодо відповідності підготовки випускників вимогам сучасного виробництва і їх працездатності в цілому.

Означені напрями постають як зовнішні важелі впливу на якість підготовки майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю, враховуючи реальні потреби економіки у професійних кадрах, їх кількісних та якісних характеристиках. Грамотне застосування ДПП є підґрунтям для якісних змін у освітній сфері нашої держави.

Список використаних джерел

1. Боковець В. В., Москвічова О. С., Григоруk І. О. Людський потенціал як невід'ємна складова розвитку економіки : монографія. Розвиток економіки та сучасний рівень менеджменту. Ч. 1: Серія монографій. Одеса : Купрієнко С. В., 2019. 140 с.
2. Вороніна-Пригодій Д., Кравець С. Регіональні особливості європейської системи державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. *Professional Pedagogics*. 2022. Т. 1 (24). С. 56–63.
3. Виноградська Г. Є. Сучасний стан підготовки кадрів для легкої промисловості на засадах державно-приватного партнерства. *Професійна педагогіка*. 2022. Т. 1 (24) С. 203–214.
4. Гриценок І. А. Педагогічні умови організації виробничого навчання учнів ПТНЗ швейного профілю : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2007. 23 с.
5. Дікусар Т. Соціологічне дослідження з профорієнтації Миколаївського ОЦЗ. 2018. URL: <https://mik.dcz.gov.ua/publikaciya/vybir-profesiyi-dumka-shkolyariv> (дата звернення: 13.12.2023).
6. Діяльність в освіті. ГС "Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України". 2023. URL: <https://fashionglobusukraine.com/osvita> (дата звернення: 13.12.2023).
7. Маргасова В. Г., Сіренко К. Ю. Державне регулювання інноваційного розвитку легкої промисловості в умовах трансформаційних змін в економіці України. *Бізнесінформ*. 2013. № 5. С. 54–60.
8. Москвічова О. С. Державно-приватне партнерство в Україні: проблеми розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки"*. 2015. Вип. 13. Ч. 3. С. 50–52.
9. Нікішін О. Інноваційні підходи співпраці з підприємствами легкої промисловості. *Профтехосвіта*. 2011. № 1 (25). С. 26–27.
10. Радкевич В. О. Соціальне партнерство як чинник розвитку ПТНЗ в регіоні. *Професійно-технічна освіта*. 2004. № 2. С. 12–13.
11. Царьова Є., Дрозіч І. Прорив легкої промисловості України. Всеукраїнський конкурс професійної майстерності як запорука успішного розвитку економіки України. *ПрофтехОсвіта*. 2019. № 7 (127). С. 2–9.